

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **M. K.**
zastoupený advokátem Mgr. Zdeňkem Machem
sídlem Dr. Skaláka 10, 750 00 Přerov

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2016, č. j. KUZL-1675/2016, sp. zn. KUSP-1675/2016/DOP/Od

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, Odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 1. 2. 2016, č. j. KUZL-1675/2016, sp. zn. KUSP-1675/2016/DOP/Od, **se ruší a věc se vrací** k dalšímu řízení žalovanému.

- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 228 Kč, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Zdeňka Macha, advokáta, se sídlem Dr. Skaláka 10, 750 00 Přerov, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru občansko-správních agend (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 14. 12. 2015, č. j. MMZL 171316/2015, sp. zn. MMZL 142732/2015, kterým správní orgán prvního stupně podle ust. § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) (dále jen „zákon o silničním provozu“) zamítl námitky žalobce proti záznamům bodů v jeho evidenční kartě řidiče jako neodůvodněné a potvrdil záznam celkového počtu 12 bodů provedený ke dni 31. 12. 2009.

[2] Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že po přezkoumání podkladů, na základě kterých byly žalobci zaznamenány body, zjistil, že mu byly body uloženy ve všech případech správně, správnímu orgánu prvního stupně tedy nezbylo, než námitky žalobce jako neodůvodněné zamítnout a provedené záznamy bodů ke dni 31. 12. 2009 jako správné potvrdit. K námitkám žalobce odvolací orgán uvedl, že dne 4. 1. 2010 v 07:52 hod. došlo k neoprávněnému zásahu do záznamu bodů v evidenční kartě řidiče žalobce, který spočíval v tom, že původní zapsané správné a pravdivé datum přestupku 18. 9. 2008 bylo vymazáno a nahrazeno nesprávným a nepravdivým údajem 28. 10. 2008, což mělo za následek, že bodové konto žalobce se navenek „tvářilo“ tak, že ke dni 31. 12. 2009 nedosáhl 12 bodů. Změna provedená správním orgánem spočívala pouze v tom, že se zaznamenané údaje v evidenční kartě řidiče uvedly do původního a pravdivého stavu odpovídajícího skutečnosti. Žalovaný doplnil, že provádění záznamů bodů do evidenčních karet řidičů nepodléhá jakémukoliv promlčení a tyto evidenční úkony nejsou omezeny žádnou prekluzivní lhůtou, správnímu orgánu tedy nic nebránilo uvést záznamy o datech přestupků a bodech do původního (správného) stavu. Žalovaný zdůraznil, že rozhodnutí o přestupku žalobce ze dne 18. 9. 2008 vydané v blokovém řízení dosud nebylo zrušeno, je tedy pravomocné a z tohoto důvodu nemůže být zrušen ani záznam bodů za tento přestupek. K námitce, že k opravě nesprávně evidovaného záznamu došlo pouze na základě oznámení o uložení pokuty, žalovaný uvedl, že pokud se nevyskytnou v řízení pochybnosti o údajích zde zaznamenaných, je podle ust. § 123b odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu oznámení o uložení pokuty legálním podkladem pro záznam bodů do registru řidičů. K námitce, že záznam bodů v registru řidičů je trestem, a proto je nutno na ukládání takového trestu aplikovat stanovená pravidla týkající se zániku trestnosti, resp. odpovědnosti za protiprávní jednání, žalovaný uvedl, že o přestupcích bylo meritorně rozhodnuto ve dnech, kdy byly spáchány, a proto k zániku odpovědnosti za tyto přestupky nedošlo. Záznamy bodů byly prováděny v zákonných lhůtách po jejich spáchání, nelze proto uplatnit lhůtu pro zánik odpovědnosti za přestupek dle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“). Administrativní nápravu data spáchání jednoho z přestupků v registru řidičů nelze podle žalovaného vnímat ani jako obnovu řízení, neboť provádění záznamů bodů do registru řidičů není žádným správním řízením, které by bylo možné obnovovat. Považovat opravu záznamu do

původního stavu za nesprávný úřední postup je podle názoru žalovaného nepřipadné, nesprávného úředního postupu by se správní orgán dopustil naopak tím, kdyby nepravdivý záznam v evidenční kartě řidiče ponechal. Žalovaný zdůraznil, že zákon nestanoví žádnou lhůtu, ve které by mělo dojít k pozbytí řidičského oprávnění poté, co bylo řidičem dosaženo celkového počtu 12 bodů.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[3] Ve včas podané žalobě žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil.

[4] V první řadě žalobce namítal, že k opravě nesprávně evidovaného záznamu došlo pouze na základě oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení, tedy listiny, která není rozhodnutím. Není tak možno ověřit a přezkoumat, zda bylo rozhodnutí v blokovém řízení vydáno ve vztahu k žalobci, pro jaký druh přestupku, zda jej žalobce podepsal apod. Žalobce má za to, že bez rozhodnutí, které je podkladem provedeného záznamu, nelze jeho námitku shledat jako nedůvodnou, neboť je v podstatě nepřezkoumatelná, resp. správní orgán není při absenci pokutového bloku prokázat opak.

[5] S poukazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55, publikované pod č. 3339/2016 Sb. NSS, podle něhož záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů je trestem ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), žalobce namítal, že není možno provést opravu takového záznamu po více než 5 letech od data, kdy byl tento záznam proveden. Pokud je totiž záznam trestem, pak je nutno na ukládání takového trestu aplikovat zákonem stanovená pravidla týkající se zániku trestnosti. Podle žalobce jsou aplikovatelné lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek podle ust. § 20 zákona o přestupcích (1 rok od jeho spáchání), případně lhůty upravené v § 125e zákona o silničním provozu (ve znění účinném do 30. 6. 2017) – 4 roky od jeho spáchání. Trestání opravou záznamu provedené po více než pěti letech je z pohledu těchto lhůt naprosto nezákonné. Podle žalobce se provedená oprava záznamu může jevit jako obdoba obnovy řízení, pro niž je však opět pouze tříletá lhůta.

[6] Žalobce namítal, že zákon o silničním provozu nezná institut „opravy“ záznamu v evidenční kartě řidiče z moci úřední, dle jeho názoru se tak jedná o nesprávný úřední postup.

[7] S poukazem na již citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu žalobce namítal, že pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů je trestem, kterým je trestáno opakované páchaní přestupků, tedy sankcí svého druhu za speciální recidivu se samostatnou skutkovou podstatou. I tato sankce by tedy měla být ukládána ve lhůtách zákonem stanovených na tomto úseku státní správy.

[8] Žalobce má za to, že právní názor obsažený v obou napadených rozhodnutích je nesprávný a je v přímém rozporu s názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v usnesení ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55, že i samotný záznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů je trestem ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny. Napadená rozhodnutí jsou podle názoru žalobce v rozporu se zákonem, jelikož

správní orgány nesprávně vyložily otázku promlčení či zániku trestnosti provedení záznamu v registru řidičů.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[9] Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí, neboť napadené rozhodnutí vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Vzhledem k tomu, že žalobní námitky jsou prakticky stejné jako námitky uplatněné v odvolání, žalovaný především odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Všechny body byly do registru žalobce postupně zaznamenány na základě příslušných oznámení o uložení pokut v blokových řízeních, které byly zákonnými a způsobilými podklady. Žalovaný zdůraznil, že dne 28. 10. 2008 nebyl žalobce pokutován za žádný přestupek, a proto pokud bývalý zaměstnanec správního orgánu učinil v záznamech zásah spočívající v tom, že původní správné datum přestupku nahradil nesprávným datem 28. 10. 2008 a dosáhl toho, že se žalobce v dané době nevybodoval, pak nepostupoval v souladu se zákonem, a správní orgán prvního stupně, když kontrolou na tento protiprávní stav přišel, byl povinen zjednat nápravu a nesprávný údaj v registru žalobce nahradit původním, správným údajem. Usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu podle žalovaného na případ žalobce nedopadá, jelikož závěr, že bodový postih je nutno považovat za trest, byl dovozen pouze ve vztahu k čl. 40 odst. 6 Listiny. Kromě toho všechny záznamy bodů v evidenční kartě žalobce byly provedeny ještě před datem 1. 8. 2011, kdy došlo k novele zákona o silničním provozu, která byla předmětem sporu řešeného rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu. Žalovaný setrval na názoru, že žalobce páchal přestupky zařazené do bodového hodnocení, že mu za ně byly ukládány pokuty v blokovém řízení, a to až do okamžiku, kdy dosáhl 12 bodů, v důsledku čehož pozbyl odbornou způsobilost a řidičské oprávnění. Je přesvědčen, že provádění záznamů bodů do evidenčních karet řidičů nepodléhá žádnému promlčení, a tyto evidenční úkony nejsou omezeny žádnou prekluzivní lhůtou. Z toho důvodu správní orgán prvního stupně mohl provést uvedení záznamů o datech přestupků a bodech v registru žalobce do původního (správného) stavu.

[10] S ohledem na shora uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

[11] Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.

[12] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti záznamům bodů podle zákona o silničním provozu a tyto záznamy byly potvrzeny.

[13] Námitce, že k opravě záznamu bodů v evidenční kartě řidiče došlo pouze na základě oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení a nikoli na základě rozhodnutí, soud nepřisvědčil.

[14] Podle § 123b odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností záznam v registru řidičů ke dni uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení, a to nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení.

[15] Podle § 123f odst. 1 zákona o silničním provozu, nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu.

[16] Z citovaných zákonných ustanovení vyplývá, že v případě přestupků projednaných v blokovém řízení příslušný správní orgán provede záznam v registru řidičů na základě oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení. Následně, podá-li přestupce námitky proti takovému postupu, je na správním orgánu, aby se zabýval důvodností vznesených námitek.

[17] V rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 As 39/2010-76, publikovaném pod č. 2145/2010 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[o]známení policie, na základě kterých je prováděno hodnocení dosaženého počtu bodů, jsou pouze úředním záznamem o tom, že byl spáchán přestupek a kdo jej spáchal, toto oznámení poskytuje správnímu orgánu určitou informaci o věci; nelze však z něj bez dalšího vycházet v případech, vyskytnou-li se v řízení pochybnosti o údajích zde zaznamenaných. K dokazování průběhu událostí popsaných v úředním záznamu je třeba v takovém případě vyžádat proto další důkazy prokazující skutečnosti zde uvedené. Tento záznam sám o sobě však nemůže být důkazem, na základě něhož by správní orgán bez dalšího vzal za prokázané, že se stěžovatel přestupku dopustil, že byl projednán v blokovém řízení a že existuje právní podklad pro provedení záznamu v registru řidičů.“ Z tohoto rozsudku vyplývá, že správní orgány jsou povinny vyžádat si další důkazy prokazující skutečnosti uvedené v oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení, pokud se vyskytnou pochybnosti ohledně zde zaznamenaných údajů. Za zpochybnění údajů oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení lze považovat konkrétní tvrzení, že přestupce skutek nespáchal nebo že mu za něj byl připsán chybný počet bodů, případně konkrétní námitky směřující do náležitostí oznámení o přestupku, k ničemu takovému však v daném případě nedošlo.

[18] Žalobce v námitkách proti provedeným záznamům bodů nenamítal, že by pokutový blok za přestupek ze dne 18. 9. 2008 nepodepsal a pokutu nezaplatil, ani nenamítal, že se tohoto přestupku nedopustil, na straně správního orgánu tedy nebyly dány důvodné pochybnosti o údajích uvedených na oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení. Správní orgán nebyl povinen vyžadovat další podklady pro vydání rozhodnutí, včetně pokutového bloku, a nepochybil, pokud vycházel pouze z předmětného oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení.

[19] Podstata žalobní argumentace spočívala v tom, že správní orgán nebyl oprávněn po více než pěti letech provádět opravu záznamu bodů v registru řidičů (změnou data u přestupku ze dne 18. 9. 2008), a následně zasílat žalobci oznámení o dosažení 12 bodů, v důsledku čehož žalobce pozbyl řidičské oprávnění.

[20] Mezi žalobcem a žalovaným nebylo sporu o tom, že žalobce se v období mezi 26. 10. 2007 a 31. 12. 2009 dopustil celkem pěti přestupků řešených v blokovém řízení, v důsledku nichž ke dni 31. 12. 2009 dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení. Spornou otázkou však zůstává, zda byl správní orgán prvního stupně oprávněn po více než pěti letech provést opravu záznamu bodů a následně doručovat žalobci oznámení o dosažení 12

bodů a výzvu k odevzdání řidičského průkazu. Žalovaný uvedl, že dne 4. 1. 2010 došlo k neoprávněnému zásahu do záznamu bodů v evidenční kartě žalobce (kterým bylo datum přestupku 18. 9. 2008 nahrazeno nepravdivým údajem 28. 10. 2008), a správní orgán prvního stupně na základě kontroly provedené v roce 2015 pouze uvedl nepravdivé údaje o přestupku do původního a pravdivého stavu. Tento postup byl podle žalovaného možný, protože provádění záznamů do evidenčních karet řidičů nepodléhá promlčení a není omezeno žádnou prekluzivní lhůtou. Žalobce naproti tomu trvá na tom, že záznam bodů v registru řidičů je trestem a při provádění záznamů bodů je tedy nutné respektovat lhůty upravující zánik odpovědnosti za přestupek, resp. správní delikt.

[21] Podle ust. § 123b odst. 1 zákona o silničním provozu „[ř]idiči motorového vozidla, kterému byla příslušným orgánem uložena sankce za přestupek [...] a přestupek [...] spáchal jednáním zařazeným do bodového hodnocení, se zaznamená v registru řidičů stanovený počet bodů“.

[22] Podle § 123b odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu „[z]áznam v registru řidičů provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností ke dni uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení [...], a to nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno [...] oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení“.

[23] Podle ust. § 123c odst. 1 zákona o silničním provozu „[p]říslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností zaznamenává řidičem dosažený počet bodů pouze do celkového počtu 12 bodů“.

[24] Podle ust. § 123c odst. 3 téhož zákona „[p]říslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností při provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, neprodleně písemně nebo elektronickou cestou oznámí tuto skutečnost řidiči a vyzve jej k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení. Řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno.“

[25] Z citovaných ustanovení vyplývá, že správní orgány jsou povinny provést záznam bodů v registru řidičů do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o uložení pokuty za přestupek v blokovém řízení a neprodleně po provedení záznamu, kterým řidič dosáhl 12 bodů, mu tuto skutečnost oznámit a vyzvat jej k odevzdání řidičského průkazu. Tyto lhůty („do 5 pracovních dnů“ a „neprodleně“) je třeba považovat toliko za lhůty pořádkové, s jejichž uplynutím zákon nepojí žádné právní následky, zejména zánik pravomoci provést záznam bodů nebo zaslat řidiči oznámení o dosažení 12 bodů a výzvu k odevzdání řidičského průkazu. Soud připouští, že na základě výslovného znění zákona lze *prima facie* dospět k témuž závěru, k němuž dospěl žalovaný, že právo provést záznam bodů, resp. jeho opravy a následně doručovat oznámení o dosažení 12 bodů a výzvu k odevzdání řidičského průkazu, není omezeno žádnou propadnou lhůtou, a proto bylo možné tyto úkony provést i po více než pěti letech od spáchání předmětného přestupku. Takový výklad by však byl v rozporu se základními principy, na kterých stojí demokratický právní stát.

[26] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 9. 2017, č. j. 10 Afs 329/2016-51, publikovaném pod č. 3637/2017 Sb. NSS, který se sice týkal jiné právní otázky (možnosti registrace daňového subjektu k platbě DPH bez časového omezení), ale jehož východiska jsou pro svou obecnost aplikovatelná i na nyní projednávanou věc, uvedl, že „[ú]čelem

práva je zjednat spravedlnost, dostat fakticitu do souladu s požadavky právních norem, ale též nastolit právní jistotu. Tyto jednotlivé účely mohou být někdy v protikladu. Proto právo používá mimo jiné čas jako nejvýznamnější objektivní (mimovolní) právní skutečnost a s jeho plynutím spojuje právní následky. Kdyby tomu tak nebylo, nemohla by společnost řádně fungovat nebo se dále rozvíjet, neboť veškeré právní akty či úkony by mohly být stále relativizovány a zpochybňovány. [...] Zásahy veřejné moci do soukromé sféry jsou proto vždy limitovány během času. Stejně tak je během času podmíněna i náprava nepravostí, protiprávností, uvedení stavu faktického do souladu s požadavky práva.“

[27] Obdobně v rozsudku ze dne 19. 2. 2009, č. j. 1 Afs 15/2009-105, publikovaném pod č. 1837/2009 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*zásahy veřejné moci do soukromé sféry jsou zásadně limitovány během času. Pokud zákon směřuje k vytvoření zvláštní skupiny majetkových pohledávek státu, jejichž uplatnění nepodléhá žádné časové limitaci, ohrožuje právní jistotu adresátů právních norem (čl. 1 odst. 1 Ústavy). [...] Smyslem prekluze stejně jako promlčení je jednak přispívat k právní jistotě účastníků právních vztahů, jednak stimulovat věřitele (ať již jím je subjekt soukromého práva nebo veřejná moc) k včasnému uplatnění jeho práv. V případě nároků veřejné moci nadto prekluze, případně promlčení, snižuje možnost svévolných zásahů do právní sféry fyzických a právnických osob.“*

[28] Zdejší soud je přesvědčen, že nezbytnou podmínkou výkonu státní moci v podmínkách demokratického právního státu je podřízení státní moci obecným pravidlům právního řádu. Proto ani při zásazích do práv a povinností řidičů nemohou jednat státní orgány bez omezení. Stanovení doby, během níž lze provádět záznamy bodů v registru řidičů, resp. jejich opravy, a doručovat řidičům oznámení o dosažení 12 bodů, je významným limitem uplatňování státní moci proti adresátům práv a povinností. Institut časově podmíněného uplatnění výkonu státní moci přináší do společnosti stabilitu a jistotu. Umožňuje adresátům práv a povinností lépe plánovat si své životy s vědomím, že v důsledku uplynutí času již proti nim nelze určitý postup uplatnit.

[29] Zásahy veřejné moci do soukromé sféry jsou v zásadě vždy limitovány během času. Pokud výklad zákona směřuje k opaku a vytváří situaci, v níž zásah státu do právní sféry řidičů spočívající v záznamu bodů v registru řidičů, resp. zasílání oznámení o dosažení 12 bodů, s nímž zákon pojí pozbytí řidičského oprávnění, nepodléhá žádné časové limitaci, ohrožuje právní jistotu a oprávněná očekávání adresátů právních norem (čl. 1 odst. 1 Ústavy).

[30] Bez ohledu na to, zda lze záznam bodů v registru řidičů obecně považovat za trest (dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55 „[z]áznam stanoveného počtu bodů v registru řidičů podle § 123b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, je „trestem“ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 odst. 1 věty druhé Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod“, Nejvyšší správní soud se však zabýval primárně otázkou, zda je záznam bodů „trestem“ z pohledu principů trestního práva vztahujících se ke zpětné účinnosti pozdější právní úpravy, nikoli povahou záznamu jako trestu v obecné rovině), nepochybně jde o zásah veřejné moci do soukromé sféry jednotlivce, na nějž je nutno uplatnit shora uvedené časové limity. Právě v návaznosti na provedení záznamu, kterým řidič dosáhne 12 bodů, resp. v návaznosti na doručení oznámení o dosažení 12 bodů totiž nastává citelný negativní následek s tím spojený – pozbytí řidičského oprávnění.

[31] Žalobce podle názoru soudu učinil vhodnou paralelu ve vztahu k ostatním zásahům státní moci do sféry jednotlivce v oblasti správního práva, ať už se jedná o lhůtu upravující zánik odpovědnosti za přestupek (§ 20 zákona o přestupcích, dle něhož přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok, resp. 2 roky v případě přerušení lhůty pro projednání přestupku), lhůtu upravující zánik odpovědnosti za správní delikt právnické osoby podle zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (§ 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, podle něhož odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán ne zahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán) nebo o lhůtu pro obnovu řízení (podle § 100 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád lze obnovit řízení do 3 let od právní moci rozhodnutí). Z hlediska aktuální právní úpravy lze zmínit úpravu zániku odpovědnosti za přestupek a s tím související délku promlčecí doby dle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

[32] Pro ilustraci lze poukázat rovněž na trestní represi, jejíž uplatnění je zásadně rovněž časově omezené. Trestní odpovědnost za trestný čin zaniká uplynutím promlčecí doby, jež činí 20 let, jde-li o trestný čin, za který trestní zákon dovoluje uložení výjimečného trestu, a trestný čin spáchaný při vypracování nebo při schvalování privatizačního projektu podle jiného právního předpisu; 15 let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně deset let; 5 let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně tři léta, a tři léta u ostatních trestných činů. (§ 34 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – dále jen „trestní zákoník“). V § 35 trestního zákoníku je obsažen taxativní výčet trestných činů, za něž uplynutím promlčecí doby trestní odpovědnost nezaniká. Výklad, který přdestřel žalovaný, že provádění záznamů bodů nepodléhá žádné promlčecí či prekluzivní lhůtě, by tak zcela nevhodně stavěl provedení záznamu bodů do stejné roviny, jako jsou například trestné činy uvedené v hlavě třinácté zvláštní části zákona, trestný čin rozvracení republiky či teroristický útok. V těchto zvláštních případech se však do značné míry setkává právo pozitivní s elementárními požadavky práva přirozeného, které zde výjimečně promlčení vylučuje (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 21. 12. 1993, Pl. ÚS 19/93, publikovaný pod č. 14/1994 Sb., týkající se ústavnosti zákona č. 198/1993 Sb. o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu).

[33] Význam běhu času ve vztahu k zaznamenaným bodům vyplývá i ze samotné právní úpravy bodového hodnocení, konkrétně z institutu odečítání bodů sloužícího jako výrazný prvek změkčení dopadů bodového systému a rovněž jako prvek výchovného působení na řidiče. Podle ust. § 123e zákona o silničním provozu se řidiči, který po stanovenou dobu nebyl pravomocně postižen na jednání, které podléhá bodovému hodnocení, odečtou po 12 měsících 4 body, po dalších 12 měsících další 4 body, a po následujících 12 měsících, tedy celkem po 3 letech od posledního pravomocného postihu za bodově hodnocené jednání, všechny zbývající body. Pokud tedy zákon o silničním provozu umožňuje, aby se bodové konto řidiči po třech letech zcela vynulovalo, a to pouhým plynutím času (v případě vzorného chování řidiče), bylo by absurdní, kdyby záznamy bodů, resp. jejich opravy bylo naopak možné provádět kdykoliv bez časového omezení.

[34] Na základě shora uvedených skutečností nelze určit konkrétní lhůtu, po jejímž marném uplynutí správnímu orgánu zaniká pravomoc provádět záznamy bodů v registru řidičů (popř. jejich opravy). Lze však konstatovat, že s přihlédnutím ke všem lhůtám,

jejichž analogická aplikace připadala s ohledem na správněprávní povahu těchto úkonů v úvahu (1, 2, 3, 4 roky), nebylo provedení opravy záznamu bodů po téměř šesti letech od spáchání posledního z přestupků, kterým žalobce dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení (31. 12. 2009) a po sedmi letech od spáchání konkrétního přestupku (18. 9. 2008), možné. Pouze touto interpretací je vyloučena ústavně nepřijatelná možnost provádět záznamy bodů, resp. jejich opravy kdykoliv bez časového omezení. Správní orgán prvního stupně tedy svým postupem v daném případě nerespektoval ústavněprávní zásadu právní jistoty a oprávněné očekávání žalobce. Z takto opraveného záznamu bodů proto nelze vycházet a k těmto bodům nelze přihlížet.

[35] Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani tvrzení správních orgánů, že k opravě záznamu bodů došlo na základě dříve provedeného neoprávněného zásahu do záznamu bodů v evidenční kartě řidiče a že provedenou opravou byl pouze navrácen záznam v předešlý stav. Ze spisového materiálu nevyplývá, že by byl žalobce na tomto neoprávněném zásahu do záznamu bodů jakkoli účasten, soud proto nevidí důvod, proč by následky této skutečnosti měly být k jeho tíži. Není totiž věcí žalobce, ale správního orgánu, že počítačový systém díky provedené neoprávněné změně záznamu správnímu orgánu nehlásil, že žalobce dosáhl 12 bodů, a proto o této skutečnosti do kontroly provedené v roce 2015 nevěděl.

[36] Pouze nad rámec věci samé soud dodává, že vzhledem k povaze rozhodnutí správních orgánů nepovažuje za vhodné, pokud se žalovaný v nyní přezkoumávaném rozhodnutí uchyluje k poněkud osobním či „neúředním“ formulacím (mj. že si žalobce v důsledku shora popsaného zásahu do bodového konta „mohl vesele jezdit dál“, či že závěry výše specifikovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu jsou „*pouze názor několika soudců z Nejvyššího správního soudu, kteří k němu zčistajasna dospěli po 9 letech existence a působení bodového systému v praxi*“; obdobně je dle názoru zdejšího soudu vhodné vyhnout se „moralizování“ na adresu žalobce – resp. jakéhokoli účastníka správního řízení, popř. předjímání trestněprávní odpovědnosti nejrozumnějších osob). Podle zdejšího soudu takové formulace, jak již bylo uvedeno, neodpovídají úřednímu charakteru správního rozhodnutí a lze si klást otázku, zda nepůsobí kontraproduktivně ve vztahu k přesvědčivosti správního rozhodnutí a ochotě a připravenosti účastníka řízení je akceptovat.

V. Závěr a náklady řízení

[37] Krajský soud v Brně tak z výše uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného ruší a věc mu vrací k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.); v dalším řízení je žalovaný právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[38] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[39] Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna advokáta žalobce a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších

předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) a dva režijní paušály, a to ve výši $2 \times 3\,100$ Kč a 2×300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč (žalobci přitom nenáleží náhrada za nárokovaný „půlúkon“ v podobě návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě). Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 428 Kč, odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 12 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 16. února 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu